

Hmeljar

Celje, september 1954 - L. IX., št. 9

Hmeljar izhaja po potrebi — Urejuje
in odgovarja uredniški odbor — Odgovorni urednik Debič Boris — Tiska
Celjska tiskarna — Številka 8 din —
Za hmeljarje brezplačno — Poština
plačana v gotovini

Izdaja hmeljarski odbor pri OZZ Celje

Hmeljarji! Vsi na Ostrožno!

Za pravega hmeljarja, za takšnega, ki je s hmeljem povezan tako rekoč s srčnimi vezmi — saj mu prinaša veselje, srečo in mu dviga ponos ali pa mu prinese razočaranje in kletev na usta, — je pospravljanje pridelka, obiranje, največji dogodek leta. Tako gre iz leta v leto že dolga desetletja. Letos pa se bo temu pridružil še en dogodek, na katerega se hmeljarji prav tako pripravljajo in vesele kakor vsi ostali delovni ljudje naše zelene Štajerske, to je proslava na Ostrožnem.

Štajerska v borbi!

Da! Nepozabni bodo skozi rodove ostali spomini na slavne dni velike borbe za narodni obstoj proti najstrašnejšemu sovražniku svobode, proti fašizmu. Borba se je bila na slehernem koščku slovenske zemlje. Le redki so stali ob strani — plašljivci brez hrbtenice. Hmeljarji niso bili med njimi. Ne! Bili so tam, kjer je bilo pošteno delovno ljudstvo — v borbi proti okupatorju. Usoda delovnih ljudi je bila enaka. Mnoge hmeljarske družine so bile razbite. Oče v zapor, sin v partizane, mati v taborišče ... Marsikdo se ni vrnil. Ali ni morda padel z eno samo željo, da bi še enkrat dočakal čas, ko bi se v svobodi razlegala pesem preko temnozelenih hmeljišč!? Okupator pa je hotel streti Savinjsko dolino tudi še drugače. Izruvat je hotel Savinjski dolini njeno dušo — hmelj, zato je ukazal izorati hmeljišča. Od predvojnih površin pod hmeljem je ostal le še majhen del. Savinjska dolina se je zdela takrat kot mlado dekle, ki so jo slekli, ji vzeli dostojanstvo. Težki časi so bili to in hmeljarji jih ne bodo pozabili. Zato se bodo vsi zavedni hmeljarji pridružili tistim, ki bodo 19. septembra slavili svoj veliki praznik na Ostrožnem.

Toda narodnoosvobodilna borba ni bila samo boj za nacionalni obstoj. Ta borba je pomenila mnogo več, pomenila je tudi boj za socialno osvobojenje. Tega se je zavedala tudi večina hmeljarjev. Presneto se moti

tisti, ki misli, da hmeljar ni za socializem. Še preveč živo so v spominu tisti časi, ko je kapitalistična palica tolkla po hmeljarjevem hrbtu, ko je dobil za kilogram suhega hmelja komaj toliko, kolikor je moral izplačati obiralcu za škaf obranega hmelja. Marsikateri hmeljar se je zadolžil tako, da ga tudi »boljša« leta niso več izvlekla iz dolgov. Takrat je hmeljar preklinjal to čudovito rožico, ki jo je sicer tako ljubil. Zakoni kapitalistične proizvodnje ne poznajo sentimentalnosti, še manj pa kapitalistični trgovci. Savinjski kmet je živel v stalni negotovosti in če se mu je že nasmehnila sreča, mu je to srečo grenila skrb kaj bo naslednje leto. Z ljudsko revolucijo je ta skrb odpadla. Socialistična družba pa danes ne more pustiti, da bi propadel kateri koli njen član, posebno pa delovni človek — naj bo to delavec ali kmet. Zato se tudi hmeljar zaveda, da je njegov obstoj zagotovljen le v socializmu. Praznik na Ostrožnem bo istočasno velika manifestacija socialističnih sil — zato se ji bodo tudi delovni hmeljarji pridružili.

Po vsem tem je jasno, da Savinjska dolina ne more zaostajati v pripravah za Ostrožno. Hmeljarji sodelujejo v pripravljalnih odborih, kot člani raznih organizacij se dogovarjajo o okrasitvi svojih naselij, svojih hiš, o postavljanju slavolokov, o nabavi zastav itd. Pomoč pri prodaji značk, pri organiziranju prevozov ter pri vseh ostalih nalogah je tudi njihova skrb.

Še nekaj moramo pripomniti. Izkušnje nam dokazujejo, da je vsaka manifestacija naprednih socialističnih sil izzvala še večji bes sicer šibkih in redkih reakcionarjev. Takim tudi proslava na Ostrožnem ne gre v račun. Zato že sedaj rovarijo in ščuvajo manj razgledane ljudi, naj se ne udeleže te proslave. Kjer pa si ne upajo odkrito ščuvati, pa pravijo: »Le kupi značko, da te ne bodo grdo gledali, potem pa lepo doma ostani.« Sicer jih pa poznamo — hinavščina je znak za rodovnik reakcionarjev. Prepričani pa smo, da se jim bo tudi sedaj pobesil kljun.

Hmeljarji! Manifestirajmo našo pripadnost naši socialistični domovini. Ponosni, z značko v gumbnici — na svidenje na Ostrožnem!

Dovoz hmelja letnika 1954

20. 9. 1954 Drž. kmet. gospodarstva: Arja vas, Zovnek, Založe in Šmartno ob Paki, Inštitut za hmeljarstvo Žalec, posestvo Kmetijske šole Šentjur pri Celju, KDZ Vransko in KDZ Prekopa.
21. 9. 1954 KDZ Tabor in ekonomija Gotovlje. Drž. kmet. gospodarstvu Lava in Šentilj, Kmet. gospodarstvu KZ Prebold in Dobrna. Nadalje hmeljarji naslednjih kmetijskih zadrug: Ljubečna, Škofja vas, Vojnik, Vitanje, Teharje, Frankolovo, Dobrna, Višnja vas, Strmec.
23. 9. 1954 Od KZ Petrovče: Ruše in Gorica.
24. 9. 1954 Od KZ Petrovče: Petrovče in Mala Pirešica.
25. 9. 1954 (sobota) **ni prevzema.**
27. 9. 1954 Od KZ Petrovče: Arja vas in Sv. Križ. KZ Šentjanž pri Velenju.
28. 9. 1954 Od KZ Petrovče: Dobriša vas, Drešinja vas in Zabukovca.
29. 9. 1954 Od KZ Petrovče: Levec, Liboje in Kasaze.
30. 9. 1954 KZ Šmartno ob Paki. Od KZ Letuš: Podgorje.
1. 10. 1954 Od KZ Letuš: Letuš. KZ Šentilj pri Velenju.
2. 10. 1954 (sobota) **ni prevzema.**
4. 10. 1954 Od KZ Šempeter: Šempeter.
5. 10. 1954 Od KZ Šempeter: Doberteša vas.
6. 10. 1954 Od KZ Šempeter: Podlog, hmeljarji, katerih priimki se začnejo s črkami A—R.
7. 10. 1954 Od KZ Šempeter: Podlog, hmeljarji, katerih priimki se začnejo s črkami S—Ž.
8. 10. 1954 Od KZ Šempeter: Sp. Roje, Zg. Roje in Zalag.
9. 10. 1954 do vključno 17. 10. 1954 **ni prevzema.**
18. 10. 1954 Od KZ Šempeter: Sp. Grušovlje.
19. 10. 1954 Od KZ Šempeter: Zg. Grušovlje, Kale in Sp. Ponikva.
20. 10. 1954 Od KZ Vransko: Vransko in Sv. Jeronim.
21. 10. 1954 Od KZ Vransko: Prekopa, Motnik, Bezovica, Špitalič in Jastroblje.
22. 10. 1954 Od KZ Gomilsko: Gomilsko.
23. 10. 1954 (sobota) **ni prevzema.**
25. 10. 1954 Od KZ Gomilsko: Grajska vas.
26. 10. 1954 Od KZ Gomilsko: Sv. Matevž in Zakl.
27. 10. 1954 Od KZ Vransko: Čeplje in Stopnik. Od KZ Tabor: Črni vrh, Loke, Sv. Miklavž, Tabor in Gabersko.
28. 10. 1954 Od KZ Tabor: Pondor in Ojstriška vas.
29. 10. 1954 Od KZ Tabor: Kaplja.
30. 10. 1954 (sobota) **ni prevzema.**
2. 11. 1954 KZ Gorenje. Od KZ Šentandraž: Dobrič.
3. 11. 1954 Od KZ Šentandraž: Šentandraž.
4. 11. 1954 KZ Lokovica, KZ Blagovna, KZ Šentjur pri Celju, KZ Šmarje pri Jelšah in KZ Mengeš.
5. 11. 1954 KZ Galicija in KZ Ponikva (Zg. in Sp. Ponikva in Studenci).
6. 11. 1954 do vključno 14. 11. 1954 **ni prevzema.**
15. 11. 1954 Od KZ Trnava: Orla vas.
16. 11. 1954 Od KZ Trnava: Trnava, Šentrupert.
17. 11. 1954 KZ Velenje. Od KZ Gotovlje, hmeljarji katerih priimki se začnejo s črkami A—J.
18. 11. 1954 Od KZ Gotovlje, hmeljarji, katerih priimki se začnejo s črkami K—Ž.
19. 11. 1954 KZ Griže.
20. 11. 1954 (sobota) **ni prevzema.**
22. 11. 1954 Od KZ Žalec: Žalec.
23. 11. 1954 Od KZ Žalec: Zg. in Sp. Ložnica, Vel. Pirešica in Pernovo. Nadalje KZ Šmartno v Rožni dolini, KZ Rečica pri Laškem, KZ Ljubija in Lepa njiva.
24. 11. 1954 Od KZ Žalec: Vrbje. Od KZ Braslovče: Kamenče.
25. 11. 1954 Od KZ Braslovče: Braslovče, Glinje in Dobrovlje.
26. 11. 1954 Od KZ Braslovče: Male Braslovče in Preserje.
27. 11. 1954 (sobota) **ni prevzema.**
1. 12. 1954 Od KZ Braslovče: Polče in Rakovlje.
2. 12. 1954 Od KZ Braslovče: Sp. in Zg. Gorče.
3. 12. 1954 Od KZ Braslovče: Topovlje in Podvrh.
4. 12. 1954 (sobota) **ni prevzema.**
6. 12. 1954 Od KZ Braslovče: Parižlje. Nadalje KZ Nazarje—Kokarje, KZ Rečica ob Sav., KZ Mozirje, KZ Družmirje in KZ Topolščica.
7. 12. 1954 Od KZ Polzela: Polzela.
8. 12. 1954 Od KZ Polzela: Breg in Orova vas. Nadalje KZ Ponikva pri Grobelnem, KZ Sv. Florijan, KZ Šalek, KZ Orehova vas in KZ Čemšenik.
9. 12. 1954 Od KZ Polzela: Ločica in Založe.
10. 12. 1954 Od KZ Polzela: Podvin. Od KZ Prebold: Dolenja vas.
11. 12. 1954 (sobota) **ni prevzema.**
13. 12. 1954 Od KZ Prebold: Latkova vas in Šentlovrenc.
14. 12. 1954 Od KZ Prebold: Kaplja vas, Prebold in Marija Reka.
15. 12. 1954 KZ Šešče.
16. 12. 1954 **Zamudniki.**
17. 12. 1954 **Zamudniki.**
18. 12. 1954 **Zamudniki.**

Državno posestvo in privatni sektor Radlje ob Dravi in KZ Mislinja—Straža dostavijo hmelj drugi teden meseca novembra, to je med 8. in 15. novembrom.

HMEZAD bo prevzemal hmelj letošnjega pridelka po gornjem vrstnem redu. Hmeljarje opozarjamo, da se točno drže vrstnega reda ter dneva, določenega za prevzem dotične vasi oziroma KZ (območja Kmetijske zadruge). Pričakovati je, da bo tudi letošnja jesen precej deževna; zaradi tega je bilo naše podjetje primorano prevzem nekoliko raztegniti, da ne bi bili dnevni dovozi preveliki. Opozarjamo hmeljarje, da ne vozijo hmelja ob deževnem vremenu, če nimajo možnosti bale dobro pokriti, tako da pridejo popolnoma suhe k prevzemu. Vskladiščenje zmočenih bal je zelo tvegano in je podjetje primorano za vsako vlago odtegniti več ali manj na teži, tako da ni oškodovano. Zmočenih bal odnosno hmelja podjetje ne bo prevzemalo in ga bo moral hmeljar peljati domov, da ga posuši in ga nato pripelje šele v času, ki je določen za zamudnike, to je ob koncu celotnega prevzema. Ako je dovoz zaradi dežja na določeni dan nemogoč, naj pripeljejo prizadeti hmelj v soboto istega tedna. V primeru večdnevnega deževja pripeljejo v soboto samo prvoprizadeti, vsi ostali pa naslednje sobote, ki so predvidene za te primere.

Ker je ugotavljanje kakovosti hmelja v večernih urah nemogoče, bomo prevzemali hmelj le od tistih hmeljarjev, ki bodo pripeljali hmelj dopoldne, vse ostale pa bomo zavrnil.

K prevzemu prinesite hmeljarsko knjižico, pa tudi eventualne prazne vreče. Ob prevzemu hmelja dobi vsak hmeljar tehtni listek, s katerim se mora zaradi

obračuna zglasiti v pisarni Hmezada, ki je za to določena.

Vreče za potlačenje hmelja se že dobijo v Hmeljarni vsak dan od 7. do 12. ure. Ko je hmelj dovolj goden, ga potlačite, pri tem pa pazite, da zelo odvolgnjenega blaga ne potlačite premočno. Poprečna teža posameznih vreč naj ne presega 45 kg. Ob suhem vremenu je nevarnost, da se hmelj pri tlačenju zdrobi, zato ga ne tlačite, ker si s tem sami škodujete. Zdrobljenega hmelja ne moremo prevzemati, ker gre to na škodo skupnosti. Zaradi tega počakajte na primerno vreme, da hmelj odvolgne in ga pripeljite potem ob dneh, ki so določeni za zamudnike. **Opustite vsako navlaženje hmelja pred tlačenjem, ker trpi takšen hmelj na barvi, poleg tega pa smo primorani, da odtegnemo določen odstotek na teži.** Pri tlačenju pazite na sortiranje in ne mešajte slabšega hmelja med boljšega. Potlačene vreče hranite na suhem prostoru, nikakor pa ne v kletih ali na vlažnem.

Prvoletnika ne mešajte med ostali hmelj, ker si s tem pokvarite kvaliteto. Zgodaj obrani hmelj potlačite

posebej in ga ne mešajte s pozneje obranim, sicer boste imeli slabo kvalifikacijo.

Vreče, ki vam jih posodi HMEZAD za dovoz hmelja, so skupna last; zaradi tega pazite na nje, da jih ne poškodujete. Vsakdo odgovarja zanje. Prazne vreče pripeljite s seboj k prevzemu hmelja in jih vrnite. Pri tej priliki zahtevajte, da se vam v vašo knjižico vpišejo vrnjene vreče, polne kakor prazne. Kdor ne bo vrnil vreč, se mu bo vsaka vreča zaračunala po 2500 din.

Če se bo prodaja hmelja v inozemstvo hitro razvijala, bomo eventualno v stanju, da skrajšamo prevzem. V tem primeru bomo o morebitnih spremembah dovoza sproti obveščali hmeljarje preko Kmetijskih zadrug.

Ponovno opozarjamo hmeljarje, da se pri dovozu držite reda in pripeljejo na določen dan strnjeno hmelj k prevzemu, ker se s tem olajša poslovanje ne le nam, ampak tudi vaši Kmetijski zadrugi, ki vam bo po izvršenem skupnem obračunu izplačala hmelj.

Hmezad

Uzance za prevzem hmelja

1. Prevzem slovenskega hmelja se vrši na podlagi tipiziranih vzorcev, ki se ugotovijo skladno s pridelano kvaliteto hmelja.

2. V ta namen se zberejo iz celega hmeljskega okoliša vzorci.

3. Na podlagi teh določi posebna komisija prevzemne tipe hmelja.

4. To komisijo tvori 5 članov, od katerih imenuje tri podjetje za odkup hmelja, to je »HMEZAD« v Žalcu, dva pa Hmeljarski odbor OZZ v Žalcu, ki si izvolijo iz svoje srede predsednika.

5. Komisija mora biti imenovana takoj po končanem obiranju, najkasneje do 5. septembra vsakega leta ter končati svoje delo najkasneje do 10. septembra vsakega leta. O izvršenem delu komisije se sestavi zapisnik, iz katerega mora biti razvidno, koliko vzorcev in iz katerih krajev je bilo pregledanih ter koliko in kateri vzroci so bili določeni za posamezne vrste.

6. Pri določitvi kvalitete se ravna komisija po naslednjem: Hmelj klasificira v I., II., III. in IV. vrsto, za katere se uporabljajo naslednji nazivi — I. prvovrsten, II. prav dober, III. srednje dober, IV. dober.

V posamezne vrste se uvrstijo hmelji, ki imajo naslednje odlike:

a) Vrsta I. (prvovrsten): Dobro dozorel hmelj. Kobule (storžki) morajo biti v glavnem enako velike in svetlozelene prirodne barve, njih lističi pa enakomerno srednje veliki, brez rdečih peg (lis) od peronospore ali rdečega pajka. Kobule morajo imeti svilen lesk, njihova vretenca morajo biti fina in gosto členkasta. Kobule morajo biti na pritisk elastične, to je, da se lističi ne smejo drobiti, oziroma ostati stisnjeni. Kobule morajo imeti mnogo lupulina citronastorumenne barve, ki mora biti oljnat in lepljiv. Hmelj mora biti lepo obran, to je brez listja in vejic, s kratkimi peclji. Imeti mora ugodno in prijetno prirodno aromo, s tipičnim hmeljevim vonjem, brez duha po česnu, baldrijanu, slami ali drugih tujih snoveh. Pri posameznih redkih kobulah ima lahko kakšen kobulni listič rdečo pego ali madež, ki je nastal po udarcu vetra, nikakor pa ne po peronospori ali rdečem pajku. Povprečna vlaga hmelja je 10%, najvišja dopustna vlaga pa 12%.

b) Vrsta II. (prav dober): Hmelj mora imeti v splošnem iste odlike kot vrsta I., samo da je rumenkasto-zelene barve. Lističi na kobulah pa imajo lahko nekaj

več rjavkastih peg (lis) povzročenih po vetru, ne smejo pa imeti znakov peronospore ali rdečega pajka.

c) Vrsta III. (srednje dober): V to spadajo hmelji, katerih kobule niso izenačene in imajo rumenkasto, medlo svetlo barvo. Rjave lise kobul oziroma posameznih lističev so izrazitejšje in je lahko del teh napaden od rdečega pajka ali peronospore. Vsebina lupulina je lahko nekoliko manjša, lupulin sam pa temnejše barve, nikakor pa ne sme biti zažgan. Vretenca so lahko manj fino členkasta. Vsebina vlage mora biti ista kot pri I. in II. vrsti.

d) Vrsta IV. (dober) označuje vse ostale uporabne vrste hmelja, ki so slabše tako v barvi kot v kvaliteti od III. vrste. Odstotek vlage pa se ne sme razlikovati od ostalih vrst.

7. Producent mora pripeljati k prevzemu zdrav in pravilno suh, nikakor pa ne vlažen ali nalašč navlažen hmelj. Zdrobljen hmelj se klasificira po procentu zdrobljenja v nižje vrste.

8. Čas prevzema hmelja: Hmelj se prične prevzemati po skladiščni dozorelosti med 10. in 15. septembrom, in sicer v prostorih, katere določi odkupno podjetje »HMEZAD« v Žalcu. Prostorji morajo vsestransko ustrezati za vskladiščenje hmelja in morajo biti opremljeni z vsemi potrebnimi napravami.

9. Razpored dovoza določi odkupno podjetje ter ga objavi v listu »Hmeljar« ali preko KZ oziroma obč. ljud. odborov.

10. Hmelj prevzema prevzemalec odkupnega podjetja. Pri prevzemu sta navzoča, poleg prevzemalca hmelja, hmeljar in zastopnik KZ (hmeljarskega odseka), katera kontrolirata pravilno delo prevzemalca.

11. Če nastane spor glede prevzema oziroma določitve kvalitete, imata obe stranki pravico pritožbe na posebno razsodišče, ki je pri Hmeljni komisiji za Slovenijo. V to razsodišče imenujeta obe prizadeti stranki, to je odkupno podjetje in hmeljar, vsaka svojega zastopnika, kot tretji nepristranski razsodnik — predsednik, pa fungira od Hmeljne komisije za Slovenijo določeni sodnik. Razsodba, ki jo izreče to sodišče, je dokončna in proti njej ni pritožbe. Siroške tega razsodišča nosi stranka, katere stališče se je pokazalo napačno.

12. S prevzemom hmelja pade vsa odgovornost za pravilno vskladiščenje in manipulacijo na prevzemno

podjetje. Producent pa ostane še nadalje odgovoren za vse pomanjkljivosti, ki jih ob prevzemu ni bilo mogoče opaziti, oziroma ugotoviti, n. pr. dodatek slabega hmelja na vrhu ali dnu vreče, pesek, kamenje ali drugi predmeti v vreči, zmoočen hmelj itd., kar se ugotovi pri izpraznjevanju vreč.

13. Vreče za basanje oziroma prevzem suhega hmelja izda producentu odkupno podjetje. Vreče se oddajajo ali direktno hmeljarjem ali pa preko KZ proti potrdilu.

14. Ob dovozu oziroma prevzemu hmelja mora oddati producent morda še preostale prazne vreče v istem stanju, kot jih je prevzel. Tudi vreče, v katerih je oddal hmelj, morajo biti v stanju kot jih je prejel.

15. Pri prevzemu hmelja prejme producent od prevzemnega podjetja tehtni list, kjer so zabeleženi točna

bruto in neto teža, kvaliteta (vrsta hmelja) in označba, da je vreče v redu vrnil.

16. Plačilo hmelja se izvrši po obračunu, ki se izstavi za vsakega posameznega hmeljarja na podlagi tehtnih listov. Denar in obračune prejme vsak producent od odkupnega podjetja preko KZ ali za to določene ustanove. Obračuni se izstavijo v treh izvodih. Enega prejme producent, eden ostane Kmetijski združenje oziroma za to določeni ustanovi, eden se pa vrne po končanem izplačilu, podpisan od producenta, odkupnemu podjetju.

17. V kolikor bi se med prevzemom pokazalo, da so potrebni kakšni posebni ukrepi za zaščito prevzema, ima odkupno podjetje sporazumno s Hmeljarskim odborom OZZ pravico, da podvzame tozadevne ukrepe.

IZ ZANELJIVIH VIROV *sem zvedel...*

Hmeljar A: »Si že čul? Tisto, kar je Hmeljar objavil o cenah in vrstah nič ne drži. Vse cene bodo zvišali, posebna pa za III. vrsto. To vem iz zanesljivih virov. Tudi o vrstah ne drži. Boš videl, da bo letos pet prevzemnih vrst. Najbrž bo druga A in B. Rečem ti, da je razlika med II. in III. vrsto samo v korist Hmezada ...«

Hmeljar B: »Zakaj pa ne pobirajo vzorcev slabšega blaga? Če bodo vzorci takšni, da bo moj hmelj prišel v III. vrsto, ga rajši nazaj peljem. Ali si ti tudi slišal, kaj je pravil hmeljar K? Ta gre večkrat v Žalec in se tam okoli slini; potem bo že držalo.«

Hmeljar A: »Kaj pa je pravil, a?«

Hmeljar B: »Menda je v Hmeljarju čital, da bodo letos prevzeli samo 15 % I. vrste. Tisti, ki bomo pozno vozili, sploh ne bomo mogli doseči I. vrste. Jaz bom šel kar v Hmezad in bom rekel, da ga morajo takoj vzeti, ker nimam prostora. Ni huduč, da jih ne bi prental ...«

Hmeljar A: »Ti, oni dan sem bil Gotovljah, pa so mi pravili, da je bil v Celju neki vrag, da dela Hmezad same mahinacije ...« itd. itd. itd. itd.

Morda se nam ravno ni čisto posrečilo ponoviti dvogovora, kakršnega čuješ zadnje čase večkrat po Savinjski dolini. Če že ni ravno takšen, pa je vsaj smiselno enak. Takšne govorice, ki jih lahko na kratko imenujemo »baba rekla, baba spekla«, so plod bujne fantazije ali pa zlonamernosti nekaterih ljudi, ki se jim še sedaj skomina po preteklih časih. Žal se še najdejo nekateri hmeljarji — neverni Tomaži, ki takim govoricam še preradi nasedajo. Zato poudarjamo še enkrat:

Hmezad bo sprejemal blago tako, kot je objavljeno v tej številki našega lista v članku o prevzemnih uzancih. Tako je HMEZAD delal pod vsemi »vladavinami« in tudi letos ni nobenega razloga, da bi kaj spremenili. Ostanajo torej le 4 prevzemne vrste. Tudi glede določenih odkupnih cen moramo poudariti, da se ne bodo spremenile, ne na višje in ne na nižje (če to še ni dovolj, pa pribijmo še, da ne na levo in ne na desno...). Zakaj bi se naj cena za III. vrsto spremenila? Saj je ista kot lansko leto. Seveda, če ima kdo hmelj III. vrste ali IV. in ga noče pripeljati, je to njegova stvar in se HMEZADA ne tiče, kaj bo z njim počel. Zakaj pa je cena za I. in II. vrsto višja kot

lansko leto, pa je poštenemu hmeljarju jasno. Namen tega zvišanja je samo eden: nagraditi hmeljarja, ki se je trudil, škropil in vestno obdeloval, takih pa je velika večina. Po drugi strani pa je tudi prav, da so tako nagrajeni hmeljarji, ki so pravilno obirali hmelj, ga s prebiranjem itd. ločili od slabega in si tako zagotovili kvaliteto. Tistim, ki niso tako delali, še tudi sedaj svetujemo, da po svojih možnostih preberejo hmelj in si tudi sami tako zagotove pri prevzemu boljšo vrsto. Z ozirom na to, da je velika večina hmeljarjev upoštevala nasvete glede prebiranja, računamo že sedaj (samo računamo, tovariš K. Zadnjič ste slabo prečitali...), da bo letos mnogo več I. in II. vrste, saj lahko že po dosedanjih obiskih na terenu cenimo, da bo III. in IV. vrste skupaj verjetno le ca. 20 % ali pa morda še to ne. Da imajo nekateri slabši hmelj, so si tudi sami krivi. Kdo pa jih je na primer učil, da je pametno škropiti z mešanico galice in bakrenega apna? Vprašamo poštene hmeljarje, ali je treba takšne pametnjakoviče tudi nagraditi? Po našem mnenju so si že sami dali primerno nagrado. Iz povedanega vidimo, kakšen nesmisel je trditev, da bo Hmezad sprejel le 15% I. vrste. Kaj bi bilo lepšega za Hmezad, če bi lahko sprejemal samo I. vrsto in bi slabšega hmelja sploh ne bilo. Potem bi trgovina cvetela, saj ne bi imeli konkurence in bi bili brez skrbi za vnovčenje pridelka, potem bi zgodovina HMEZADA ne poznala »vorkaufov« in tudi namernih parol o »mahinacijah« Hmezada ne bi bilo. V zvezi s temi parolami še mimogrede rečeno, da se poslovanje Hmezada ni prav nič spremenilo, kar je prav dobro znano tudi tvorcem takih parol, za katere pa mirno lahko rečemo, da so se spremenili in že zdavnaj pozabili na interese skupnosti in s tem tudi na dejanske koristi hmeljarstva. Toliko okoli vseh teh neumnih govoric. Pribiti pa moramo, da pogovor še vedno drži: Neumnosti naseda le neumnež.

Glede dovoza pa poudarjamo še enkrat, da se bo izvajal po objavljenem redu. Žal so skladišča za sedaj še premajhna, da bi lahko prevzemanje skrajšali. O tem vprašanju pa vodi račun tudi delavski svet Hmezada.

Želimo, da bi tudi lahkoverni hmeljarji ne nasedali vsakovrstnim govoricam, tako kot tisti, ki vedo toliko povedati o letečih kroznikih.

Stanje hmeljišč

pri nas

Letos se je zorenje hmelja za nekaj dni zakasnilo za povprečnim terminom, to je 15. odnosno 16. avgustom. Obiranje se je v večjem obsegu začelo šele 19. in 20. avgusta in le redki so bili hmeljarji, ki so začeli že 16. avgusta. V splošnem lahko trdimo, da je zgodaj rezan hmelj dozorel, to se pravi dobil pravo aromo, dovolj lupulina in s tem tudi težo, šele okrog 20. avgusta. Zato so prav ravnali hmeljarji, ki so z obiranjem nekoliko počakali, da so se storžki lepo zaprli. Tako blago tudi na sušilnicah laže, lepo, enakomerno sušimo. Seveda morajo hmeljarji, ki imajo mnogo hmelja in premajhne sušilnice, začeti bolj zgodaj obirati, ker sicer ni mogoče o pravem času končati.

Kakšen in koliko hmelja bo letos? Na to vprašanje je težko odgovoriti, čeprav se že bližamo koncu obiranja. Jasno sliko o tem pokaže šele prevzem pri »Hmezadu«. Predvidevamo pa, da bo v splošnem 10 do 15 % manjši hektarski pridelek od lanskega leta, v kolikor lahko sklepamo po številu nabranih škafov. Razumljivo pa je, da bodo odstopanja od lanskega pridelka v nekaterih predelih večja, ponekod pa tudi manjša. Na mnogih njivah, ki so sicer košate, je na panogah preveč listja na škodo storžkov. To se tudi pogosto opaža v po toči potolčenih hmeljiščih, ki so sicer skrbno negovana. Na splošno lahko rečemo, da je pridelek po barvi nekoliko presvetel, po obliki pa premalo izenačen. Na nekaterih njivah — po dosedanjih zapažanjih tam, kjer je voda ob povodnji izprala zemljo, pa ni bilo zadostnega nadomestila gnojil — je hmelj zelo droben. Na drugih njivah pa najdemo prevelike hmeljeve kobule. To je pogost pojav na njivah, kjer je hmelj nagnan z dušikovimi gnojili.

S tem pa ni rečeno, da ne najdemo tudi njiv z lepo oblikovanim hmeljem, primerne velikosti — pravim »češpljevcem«. V splošnem lahko trdimo, da je oblika letošnjih storžkov boljša od lanskih.

Živalski škodljivci: rdeči pajek, listne uši niso napravili škode v hmeljiščih. Nekoliko pogosteje je opaziti proseno večšo in hmeljevo mušico, vendar večje škode ni.

Drugače pa je s peronosporo. Kljub vsemu opominjanju so se le še našli hmeljarji, ki niso škropili ali pa so prepozno škropili. Tako da imamo primere, čeprav so zelo redki, da je peronospora pordečila kobule. V 3 ali 4 hmeljiščih je na ta način popolnoma uničen pridelek. Nekaj je tudi hmeljarjev, ki so si z napačno pripravljenim škropivom osodili kobule. Vendar so poškodbe od boleznih odnosno škropljenja v hmeljiščih zelo redek pojav. Zaščita hmeljišč proti boleznim in škodljivcem je neprimerno boljša od lanskega leta.

Največ poškodb na hmelju je letos povzročil veter. Za kvaliteto hmelja je bilo zlasti pogubno viharo vreme 10. in 15. avgusta. Jugovzhodni veter je nežne storžke tako obribal, da so postale nekatere hmeljevke na robu njive čisto rjave. Veter ni prizanesel nikomur. Hmeljišča na samem in tista z dolgimi panogami so posebno trpela. Velika je bila škoda po žičnicah. Nekateri hmeljarji so po vetru poškodovan hmelj obirali nazadnje in ga posebej sušili. Najbolje so napravili tisti, ki so prebirali odnosno nabirali z vrečkami za slab hmelj, čeprav so na ta način imeli več zamude in stroškov.

in po svetu

Posredovali vam bomo poročila iz Nemčije, ki datirajo od 12. 8. Čeprav so skoraj že mesec dni stara, bodo za naše hmeljarje, ki zasledujejo hmeljarstvo po vsem svetu, v marsičem zanimiva.

Hallertau

Cvetni nastavki so se pojavili v veliki množini zaradi neugodnega vremena šele proti koncu julija in v začetku avgusta. Cvetni nastavki so gosti, tako da pričakujejo dober, v nekaterih nasadih zelo dober, pridelek. Zaradi enakomernega nastavka cvetov pričakujejo enakomerno zoritev in tudi dobro kvaliteto.

Predvidevajo, da se bo obiranje začelo 27. do 28. avgusta. Večina hmeljarjev je dosedaj 10-krat škropila proti peronospori. (Poprečje je od 4—18-krat). Zato ni čudno, da so videti vsa hmeljišča v splošnem dobra in zdrava. V hmeljiščih, ki so bila škropljena do cvetja samo 3—4 krat, se je v mesecu juliju pojavila peronospora. Ti nasadi so imeli velik izpad cvetnih nastavkov na zalistnikih, ker jim je cvetje uničila peronospora.

Spalt

Toplo vreme v začetku avgusta je ugodno vplivalo na razvoj cvetnega nastavka. Pri zadostni količini padavin so se storžki normalno razvili, tako da je pričakovati dober pridelek. Na vetrovnih legah je veter napravil precejšnjo škodo, tako da je pričakovati precejšen izpad na pridelku.

Obiranje se bo začelo okrog 30. avgusta. Ker je v mnogih krajih pomanjkanje obiralcev, bodo naprosene poslovalnice za delo, da preskrbijo manjkajočo delovno silo. Na ta način upajo, da bo obiranje bolje poteklo kakor lansko leto.

Hersbrucker Gebirge

Stalnemu deževju konec julija je sledilo lepo vreme. Hmelj se je pri lepem vremenu zelo popravil. S pridnostjo so hmeljarji z večkratnim škropljenjem očuvali nasad od peronospore. Zgodnje sorte hmelja že prihajajo v storžke, vtem ko pozne sorte šele nastavljajo cvetje. Ker je rastlina v razvoju proti lanskemu letu močno v zaostanku, pričakujejo samo srednje dobro letino.

Jura (Altmannstein).

Prva tretjina avgusta je bila za razvoj hmelja ugodna. Večina hmeljišč prehaja v storžke. Poprečni pridelek bo srednji. Nekatera hmeljišča so slabo razvita, rastlina proti vrhu ni napravila dovolj stranskih zalistkov. Zdravstveno stanje hmeljišč je zadovoljivo. Peronospora je komaj opaziti. Škropljenje se je izvršilo 8—10 krat. Osnovni nalet uši so pravočasno zatrli, vendar ne s systoxom, ampak s fosferno.

Obiranje se bo začelo prve dni septembra. Kvaliteta bo odvisna od vremena zadnjih dni avgusta, do čim bo hektarski pridelek tak kot lanski.

Jura (Kinding).

Hmeljišča prehajajo v storžke. Nastavek je dober, enakomerno razvit od spodaj navzgor, tako da pride v hmeljišče dovolj sonca in zraka. Trenutno posvečajo največjo pozornost škropljenju proti peronospori, da bo kljub deževnemu vremenu pravočasno poškrapljeno.

Pridelek ne bo tako velik kakor lansko leto, vendar pričakujejo dobro kvaliteto, če ne bo poslabšanja vremena.

Tettwang

Zaradi slabega vremena prehaja hmelj zelo počasi iz cvetnih nastavkov v storžke. Proti peronospori stalno škrope, v nekaterih primerih tudi proti rdečemu pajku. Računajo, da bodo začeli z obiranjem konec avgusta. Končno še ne morejo oceniti pridelka, računajo pa, da ne bodo dosegli rekordnega pridelka l. 1953.

Rottenburg—Herrenberg—Weilderstadt

V avgustu je nastopilo šele pravo poletno vreme, s primerno dnevno in nočno temperaturo.

Srednje zgodnje sorte prehajajo v storžke, v tem ko so pozne šele v polnem cvetju. Razvoj posameznih rastlin je zelo ugoden, tako, da je pričakovati zelo dober pridelek, če bo vreme do konca obiranja ugodno. Pridelek je normalen, zelo zdrav in svetle barve.

Proti peronospori so poškrapljena vsa hmeljišča in kjer je bilo potrebno, so tudi uši pravočasno zatrli.

Baden

Za časa poročila je vreme za razvoj hmelja zelo ugodno, tako da je hmelj nastavil mnogo nastavkov in da hitro prehaja v storžke. Storžki so dosegli do 10. avgusta polovico normalne velikosti, v tem ko so zgodnje sorte že razvile normalne storžke. Nekateri hmeljarji zaradi suše namakajo hmeljišča in so dosegli lepe uspehe. Kljub vročini (do 35° C) so hmeljišča zdrava in polagoma prehajajo v storžke. Močna nevihta, ki je bila 6. avgusta, je napravila veliko škodo. Nekaj žičnic je popolnoma podrla, po drugih pa je potrgala mnogo hmelja, tako da so hmeljarji imeli mnogo dela z napeljevanjem hmelja.

Pridelek, kolikor je do sedaj razvidno, bo za okrog 20—30% manjši kakor prejšnje leto.

Rheinfalz

Vreme z močnimi vetrovi za razvoj hmelja ni bilo ugodno. Hmelj se proti vrhu ni razvil, zlasti ni razvil stranskih poganjkov, tako da je videti precej šilast. Storžki so zdravi, rdeči pajek in uši so se pojavile v majhnem številu, tudi peronospore ni opaziti. Hmeljarji še vedno pridno škrope, pa tudi obdelava hmeljišč je zelo dobra.

Inž. Kač Lojze

ŠE O ZASEDANJU ZNANSTVENE KOMISIJE

Že avgustova številka »Hmeljarja« je prinesla daljši članek o zasedanju Znanstvene komisije E. H. B. v Dobrni. V članku so bili poleg poteka vsega zasedanja v glavnih potezah orisani tudi referati članov Znanstvene komisije. Ker smo že v prejšnjih letih podali referate iz Znanstvene komisije, bomo to storili tudi letos, vendar v zelo skrajšani obliki. Omejili se bomo na tiste, ki so zanimivi za slovensko hmeljarstvo in jih skušali predstaviti našim hmeljarjem čimbolj poljudno.

Danes bi se ustavili pri referatu dr. F. Zattlerja: »Prispevek k poznavanju prehrane hmelja in jesenskem pretakanju hranljivih snovi in učinek prezgodnje rezi hmeljevine«.

Problem prezgodnje rezi hmeljevine so kot enega izmed zelo perečih problemov začeli že zelo zgodaj raziskovati in hitro ugotovili, da je prezgodnja rez hmeljevine škodljiva razvoju hmelja. V jeseni se namreč potem, ko je hmelj dozorel, iz trte in listov prelijejo hranljive snovi v koreniko, kjer se vskladiščijo za prihodnje leto. Iz te rezerve požene hmelj spomladi. Če odstranimo trte prezgodaj, zgubi korenika del hranljivih snovi, kar ima za posledico znižanje pridelka v prihodnjem letu.

Pri ročnem obiranju hmelja zato priporočamo pustiti hmeljevino čim dalj časa neodrezano na njivi, da se vsi hranilni sokovi pretočijo v koreniko. Nemški in naši poskusi so pokazali, da je pridelek hmelja drugo leto za 25% slabši, če hmeljevino takoj po obiranju odrežemo pri tleh. Če hočemo imeti torej naslednje leto normalen pridelek, mora ostati hmeljevina neodrezana vsaj do srede oktobra.

Nekatere države, kjer je delovne sile malo in je zelo draga, so uvedli strojno obiranje hmelja (Amerika, Anglija). Pri delu s stroji pa se trta pri obiranju poreže. Da bi rešil problem prehrane hmelja v zvezi

z mehanizacijo obiranja, je dr. Zattler zastavil 1945. leta poskus, ki naj bi pokazal vpliv zgodnje rezi na dolgotrajnost življenja, donosnost in kvaliteto hmelja. Rešitev tega problema je bila v tistem času še važnejša kot danes, ker so nemški hmeljarji zaradi pomanjkanja delovne sile resno razmišljali o vpeljavi strojnega obiranja v svoja hmeljišča.

Poleg vpliva zgodnje rezi na kvantiteto in kvaliteto hmelja, je skušal dr. Zattler s svojimi poskusi odgovoriti tudi na vprašanje, v koliki meri lahko neugodne posledice zgodnje rezi omejimo z intenzivnejšim gnojenjem.

Poizkuse je vršil dr. Zattler na dveh mestih po 5 let, in sicer: na posestvu hmeljarja Hoefterja od 1945. do 1948. leta in na postaji za raziskovanje hmelja v Hüllu od 1944. do 1949. leta. Hmelj je bil na obeh poskusnih poljih v najboljši življenjski moči.

Poizkusna hmeljišča je dr. Zattler razdelil na oddelke, kjer je opazoval rastline, tehtal in ocenjeval pridelke na hmelju, kjer

1. ni porezal hmeljevine,
2. je odrezal hmeljevino 1 m visoko,
3. je odrezal hmeljevino 3 m visoko,
4. je hmeljevini odstranil stranske poganjke in liste,
5. ni odrezal hmeljevine in je dodatno gnojil,
6. je odrezal hmeljevino 3 m visoko in dodatno gnojil,
7. je odrezal hmeljevino 3 m visoko in dodatno gnojil vsako drugo leto.

Poizkusi so pokazali naslednje:

Predčasno rezanje trte odn. odstranjevanje stranskih poganjkov in listov je zmanjšalo količino pri-

delka. Razen tega se je nedvomno pokazalo, da je bila škoda največja pri onih rastlinah, kjer so bile trte odrezane 1 m nad zemljo. V tem primeru se je kvantiteta hmelja zmanjšala za 25 %. Manj občutna je bila škoda (14 %) pri onih trtah, kjer so odstranili liste in stranske poganjke. Najmanjša pa je bila škoda pri rastlinah, kjer so bile trte porezane v višini 3 metrov. Tu se je zmanjšal pridelek samo za 10 %.

Škoda, ki je nastala zaradi prezgodnje rezi se ni večala iz leta v leto kljub temu, da se je predčasno rezanje ponavljalo vsako leto. Rastline, kjer je bila hmeljevina zgodaj rezana, so v ugodnih letih dajale boljše pridelke, v sušnih pa slabše, prav tako kot rastline, kjer hmeljevina ni bila porezana. Tako je na primer bilo pri nerezanih rastlinah 1944. leta (ugodno leto) 197 kg svežega hmelja na 100 rastlin; l. 1945 (suš-

pri rastlinah, kjer je bila hmeljevina zgodaj rezana, kakor tudi pri rastlinah, kjer je hmeljevina ostala neporezana. Dognalo pa se je, da imajo hmelji, ki so odrezani pozno v jeseni, boljše grenično vrednost od nerezanih.

Poizkusi in poznejša opazovanja hmeljev, katerim so zgodaj porezali hmeljevino, in hmeljev, kjer je hmeljevina ostala v jeseni neporezana, so pokazali, da zgodnja rez hmeljevine ne vpliva odločilno na dolžino življenjske dobe hmeljne rastline.

Praktični zaključki Zattlerjevih poizkusov z ozirom na event. mehanizacijo obiranja hmelja so naslednji:

Pri strojnem obiranju hmelja naj se vrši rez trte čim višje nad zemljo, nikakor pa ne nižje od 3 m. Na

Udeleženci zasedanja Znanstvene komisije E. H. B. na Dobrni

no leto) 97 kg hmelja, 1946. leta (ugodno leto) 219 kg, 1947. leta (sušno leto) 149 kg in 1948. leta (ugodno leto) 212 kg hmelja.

Prav tako so padali odnosno rastli pridelki zgodnje rezanih rastlin. Tako je n. p. hmelj, ki je bil rezan 1 m visoko, dal 1944. leta 149 kg, 1945. leta 51 kg, 1946. leta 149 kg, 1947. leta 99 kg in 1948. leta 183 kg svežega hmelja na 100 rastlin. Jasno torej vidimo, da predčasno rezan hmelj, prav tako kot nerezan hmelj enako ustreza ugodnim odnosno neugodnim vremenskim in talnim prilikam.

Vse dodatno gnojenje (bilo je za 50 % višje kot normalno) je pri predčasno rezanih rastlinah v mali meri zvišalo pridelek, približno samo za 3 %. Vidimo torej, da tudi z močnim dodatnim gnojenjem samo neznatno izboljšamo donos zaradi zgodnje rezi oslabljenih rastlin.

Kar se tiče kvalitete je dr. Zattler ugotovil naslednje: Grenična vrednost je ostala približno enaka

ta način izkoristimo asimilacijsko delovanje ostalega dela rastline in dosežemo, da se večji del hranilnih snovi vrne iz trte v koreninski sistem. Vedeti pa moramo, da je treba tudi pri rezi trte v višini 3 m računati z zmanjšanjem pridelka za približno 10 %. Tudi grenična vrednost pridelka rastlin, ki mu predčasno odrežemo trto, je nekoliko slabša od grenične vrednosti hmelja, kateremu smo trto odrezali pozno v jeseni.

Pri nas problem strojnega obiranja še ni na dnevnem redu. Naj pa nam poizkusi dr. Zattlerja utrdijo prepričanje, da je kasna rez hmeljevine nadvse važna za kvantiteto pridelka in v neki meri tudi za kvaliteto. Zato nikar ne režimo pred koncem meseca oktobra to se pravi tedaj, ko je hmeljevina že popolnoma suha, kajti tudi z močnim dodatnim gnojenjem ne moremo občutno dvigniti pridelka hmelju, ki smo ga v jeseni prezgodaj porezali.

Inž. Kač Lojze

Kako se proizvajajo pivo?

1. **Osnovne surovine:** Pivo imenujejo fermentirana poparitev odnosno povretek vzkaljenega ječmena. Ječmen v zrnju predstavlja osnovno surovino. Za proizvodnjo piva mora vzkaliti, nato ga zdrobijo in pretvorijo v slad. Ta proces se dogaja v sladarnah. Najvažnejša sestavina ječmena je amidon, ki je netopljev v vodi in ne fermentira (fermentacija — vrenje pod vplivom kvasnih glivic).

2. **Proizvodnja slada, mletje in varitev piva:** Pivo je produkt vretja s kvasom oslajene tekočine (mošta). V tem procesu moramo najprej pretvoriti amidon, ki je netopljev in ne fermentira v sladkor, ki je topljev in fermentira. Ko ječmen klijе, se pojavi v njem cela vrsta snovi, imenovanih »enzimi« ali »diastaze«, ki specifično delujejo na vsak produkt, ki se presnavlja. V sladarni pride predvsem do izraza dejstvo proteolitične diastaze, ki napravi zrno drobljivo tako, da pretvori komplekse dušične snovi v bolj enostavne. Tu se pojavi tudi diastaza »amilasa«, ki v procesu varjenja pretvori amidon v sladkor.

Ko prispe ječmen v sladarno, ga najprej očistijo prahu in vse nesnage, nato pa ga zdrobijo v posebnem mlinu. To mletvino spustijo po grotu v kadi, kjer jo mešajo z vodo. Nastalo maso ogrevajo do različnih temperatur in obenem mehanično mešajo (varijo). Potrebne temperature dosežejo s parjenjem (infuzijo) na ta način, da maso prelijejo z vročo vodo ali pa z vretjem, če pustijo zapovrstjo vreti v kotlu eden, dva ali tri dele mase in ta povretek pretočijo na ostanek mase. Prvi postopek se uporablja predvsem za proizvodnjo piva »visoke fermentacije«, drugi pa za proizvodnjo piva »nizke fermentacije«. Enzimi, ki so nastali pri kalitvi ječmena, hitro delujejo na mletvino: »amilasa« pretvori amidon v sladkor (saharifikacija), dušične snovi pa postanejo delno topljive pod vplivom proteolitičnih distaz.

Končno se sestavina zrnja raztopi v vodi in je potrebno ločiti izčrpani slad (tropine) od oslajene tekočine. To dosežemo v filtracijski kadi, ki propušča mošt in zadržuje tropine. Nato mošt spustijo v kotel, kjer ga prevrejo s hmeljem. Namen tega kuhanja je uničenje encimov, koncentracija, barvanje in sterilizacija mošta, razen tega pa tudi ekstrakcija aromatičnih in antiseptičnih snovi iz hmelja. Ko je vretje končano, odstranijo hmelj s precejanjem preko posebnega sita.

3. **Hlajenje mošta:** Zavreti mošt nato hladijo. Ta postopek izvršijo v dveh etapah. Najprej se mošt hladi v velikem ploščatem koritu, kjer pade temperatura na približno 56° C, istočasno pa se zrači in odlaga snovi, ki ga kalijo. Mošt nato pretočijo v hladilnik, ki je

hlajen z vodo ali slanico. To je druga etapa hlajenja, pri kateri dosežemo zahtevano temperaturo za fermentacijo. Le-ta znaša 14—18° C za visoko fermentacijo in 5—6° C za nizko fermentacijo.

4. **Vretje (fermentacija) mošta:** Mošt pretočijo v kadi, ki se nahajajo v kleti za vrenje in mu dodajo kvas. Kvas povzroči vretje mošta, se pravi, pretvori sladkor, ki ga vsebuje, v alkohol in ogljikovo kislino. Ta fermentacija je lahko »visoka« ali »nizka«. Pri visoki fermentaciji se uporablja visoki kvas in se proces razvija pri temperaturi 15—22° C. Med vrenjem, ki traja le malo časa, se večji del kvasa dvigne na površino tekočine. Pri nizki fermentaciji uporabljajo nizek kvas in se vretje razvija pri temperaturi 5—10° C. Traja dalj časa kot visoka, ves kvas pa se po končanem vrenju taloži na dno kadi. Z nizko fermentacijo proizvajajo piva vrste Bock, eksportno, plzensko in Münchensko. V obeh primerih reducirajo maksimalno temperaturo v kletih s cirkulacijo ledene vode odnosno slanice.

5. **Zorenje piva:** Vrenje, ki smo ga opisali (imenujejo ga tudi glavno) je silovito in spremeni mošt v mlado pivo. To pivo pretočijo v metalne tanke ali lesene sode, ki se nahajajo v kletih za zorenje. V teh kletih pustijo ležati pivo pri nizki temperaturi več tednov ali mesecev, kar je odvisno od kvalitete in vrste piva. V tem času pride v pivo do sekundarnega vretja, ki je bolj mirno. Pivo se zasiti z ogljikovo kislino, zbistri in dozori.

6. **Filtriranje in pretakanje piva:** Ko je pivo dozorelo, ga filtrirajo, da postane popolnoma bistro in ga nato pretočijo v sode, odnosno steklenice.

7. **Kvalitete piva:** Dr. M. Ide, profesor na univerzi v Louvainu in član medicinske akademije, hvali higienski in hranilni kvalitete hmelja takole: Vrednosti piva ne smemo računati samo po količini alkohola kot to delamo pri vinu in jabolčniku ali po njegovi kalorični vrednosti, s katero ocenjujemo n. pr. mleko. Pivo ima še druge prednosti. Med ostalim predstavlja idealno pijačo, ki je verjetno najbolj bogata in kompletna na vitaminu B. Pivo je odlično hranivo. V stvari ima 5% densimetrično pivo isto hranivo vrednost kot 330 gramov svinjskega mesa ali 200 gramov kruha. Fiziološke razprave so dokazale, da mora znašati dnevna prehrana odraslega človeka 2761 kalorij, po drugi strani pa je ugotovljeno, da ima 1,36 litra 5% densimetričnega piva 2785 kalorij.

Navadno pivo vsebuje okrog 1% alkohola, močna piva 4—5%, jabolčnik 5%, vina 9—14%, aperitivi 14 do 16%, portska vina 20%, žganja in likerji 40—70% alkohola.

Birsa Vlado

Preiskave zemelj v zimi 1954-1955

I. F. B.

Letošnjo pomlad je Hmeljarski inštitut izvršil okoli 500 analiz vzorcev zemelj, z malimi izjemami samo od hmeljišč. Na podlagi teh analiz so bila dana hmeljarjem praktična navodila glede gnojenja in obdelovanja v hmeljskih nasadih. V kolikor moremo že sedaj presoditi, so ta praktična navodila vzbudila med hmeljarji precej zanimanja in mnogi od njih, ki so pri hmeljski proizvodnji upoštevali nasvetovane agrotehnične ukrepe, so tudi z doseženimi uspehi kolikor toliko zadovoljni.

Inštitut bo seveda takšne preiskave zemelj tudi v bodoče izvrševal. Pri tem pa se ne bo omejeval samo

na analize zemelj hmeljišč, temveč bo raziskoval tudi zemlje, ki so zasajene z drugimi nasadi ali se obsejejo z enoletnimi rastlinami. Zato bo že to jesen sprejema vzorce tudi od njiv, ki jih obdelujejo v poljskem kolobarju, dalje od travnikov, sadonosnikov in vinogradov.

Kdor želi, da mu zemljo preiščemo, se mora prijaviti pri kmetijski zadrugi svojega okoliša in napovedati, kakšno zemljo bo dal analizirati (hmeljiščno, njivsko, travniško, sadonosnikovo ali vinogradniško). Ker pričakujemo, da bo veliko število prijav za analize, bomo lahko od posameznega posestnika analizi-

rali le omejeno število vzorcev. Zato priporočamo izbiro zemljišč na naslednji način:

Od hmeljišč, sadonosnikov in vinogradov je potrebno analizirati predvsem ona zemljišča, ki bodo šele zasajena ali pa so bila šele pred kratkim zasajena. V drugi vrsti pa bi preiskali zemlje onih nasadov, ki že v polni moči rodijo. Zemlje izrojenih ali opešanih nasadov, kakor tudi takšnih, ki se nahajajo na neustrezajočih zemljah ali legah (preveč peščenih, kamenitih ali močvirnatih zemljah, osojnih legah itd.) in ki jih moramo iz teh vzrokov opustiti, naj bi ne prijavljali v analizo. Izjemo lahko storimo le takrat, če bo na teh zemljiščih zasajen kakšen drug bolj prikladen nasad.

Pri zemljiščih, ki jih izkoriščamo v njivskem kolobarju, je najbolje ako vzamemo vzorec z onega kolobarskega oddelka, ki bo prihodnje leto zasejan z ovsom, v katerega bo vsejana detelja ali lucerna. To je zadnji kolobarski oddelek pri naših kolobarjih, ki je tudi najbolj izčrpan glede rastlinske hrane. Če bo inštitut sprejel vzorec od takšnih zemljišč in če bo posestnik v vprašalni poli, ki jo mora izpolniti in priložiti vzorcju, točno navedel katere zaporedne rastline bodo v kolobarju sledile ovsu v prihodnjih letih, ne bo analiza pokazala samo najtočnejše slike o bogastvu zemlje z rastlinsko hrano, temveč bo tudi mogoče, v navodilih dati ustrezne nasvete za agrotehnične ukrepe za posevke kolobarja. Kdor se tega navodila ne bo držal ter ne bo sporočil nameravanega celotnega kolobarja, bo pač dobil nasvet le za gnojenje onega posevka, ki ga bo zasejal v gospodarskem letu 1954-55. Da pa bo imel tudi v tem primeru največ koristi, naj vsaj izbere tisto njivo in pošlje od nje vzorec zemlje, ki bo prihodnje leto zasejana s poljščino, ki je za njegovo gospodarstvo najvažnejša (krompir, pšenica, detelja in slično).

Tudi med travniki bomo izbirali, in sicer bomo vzeli vzorce zemlje od onih, ki so najbolj važni za kmetijo. Predvsem moramo dvigniti proizvodnjo krme v nižinskih in položnih legah, ker ti travniki dajejo največ pridelka po edinici površine. Šele v drugi vrsti

bomo raziskovali travnike na plitkih zemljah, na pobočjih hribov in nazadnje od košenic in pašnikov.

Kdor hoče dobiti zanesljivo navodilo za gnojenje in obdelavo zemljišč, od katerih je bil vzorec preiskan, mora tudi pazljivo in z resničnimi podatki izpolniti vprašalno polo, ki se dobi pri krajevnih zadrugah. Mnogi mislijo, da za dajanje navodil zadostujejo samo podatki, ki jih dobimo s preiskavo zemlje. Temu pa ni tako. Vsak kmet ve, da na rodnost, gnojenje in obdelavo vplivajo še razne druge okolnosti, ki jih na vzorcih zemlje ne moremo zadostno spoznati. To so predvsem vodne razmere na posameznih zemljiščih, dalje globina humoznega sloja, zdravice ali oranja in sl. Mnogi se radi ogibajo odgovorov, koliko so uporabili gnojil in kako visoke pridelke so dosegli v zadnjih letih. Vedo pa, da se edino po višini pridelkov lahko najbolje oceni, kako zemlja s pridelkom vrača vloženi trud in izdatke za razna produkcijska sredstva. Če naj inštitutov strokovnjak izdela zanesljivo strokovno navodilo za gnojenje in obdelavo zemljišč, mora vse te podatke vedeti, sicer lahko napačno svetuje. Zato v bodoče vzorcev, za katere vprašalna pola ni pravilno ali zadostno izpolnjena, sploh ne bomo preiskovali.

Kakor letos spomladi, tako bodo tudi v jeseni jemali vzorce odposlanci inštituta, ker je od pravilnega jemanja vzorcev odvisna točnost analize in strokovnega navodila. Seveda morajo posestniki zemljišč pri jemanju vzorcev pomagati, ker mora delo iti hitro od rok. Inštitut bo stroške za kemikalije in druge potreščine pri analizi vzorcev zaračunal krajevnim zadrugam. Če bodo zadruge razpolagale z zadostnimi sredstvi v svojih fondih za pospeševanje kmetijstva, bodo lahko same prevzele celotno plačilo analiz. Verjetno pa bodo primorane zahtevati od posestnikov zemljišč povračila enega dela teh stroškov, kar pa bo v primerjavi s koristjo prav majhen izdatek.

Z jemanjem vzorcev bomo začeli takoj prve dni septembra in zato naj interesenti pohite s prijavi pri krajevnih zadrugah, kjer bodo dobili tudi vsa nadaljnja obvestila.

Letna skupščina

Evropskega hmeljarskega biroja v Londonu

Glavna skupščina Evropskega hmeljarskega biroja je bila letos v Londonu. Trajala je od 5. do 8. avgusta.

Hmeljarstvo naše države so zastopali na tem zasedanju naslednji tovariši: Jelovšek Jože, predsednik Hmeljarskega odbora, Kač Karel, tajnik Hmeljarskega odbora, Turnšek Pankrac, član Hmeljarskega odbora, Bohuš Andrej, referent za hmeljarstvo pri podjetju »Kooperativa« — Bački Petrovac, inž. Petriček Janko kot predsednik Znanstvene komisije EHB v preteklem letu ter Oder Jože, nameščeneec Inštituta za hmeljarstvo kot prevajalec.

Največja kemična tovarna v Evropi BASF (Basische Anilin und Soda Fabrik) je že v juniju povabila zastopnike našega hmeljarstva v Ludwigshafen ob Reni, da si tam ogledajo ne samo tovarno, temveč predvsem njeno najmodernejše opremljeno poskusno posestvo Limburgerhof. Da izkoristijo zelo redko priliko, so se imenovani tovariši odzvali vabilu ter se odpravili nekaj dni pred londonskim zasedanjem na pot. Dasi ravno je bila nedelja, sta nas pričakovala 2 strokovnjaka, ki sta nam bila ves čas ljubeznivo na razpolago za vse informacije in strokovne razgovore.

Tovarna BASF je bila ustanovljena pred 90 leti in se je danes razvila v ogromno mesto kemije, saj

se razprostira ob Renu na daljavo 6,5 km ter zavzema s svojimi 150 tovarniškimi objekti več kot 500 ha zazidane površine. Tu je zaposlenih okrog 29.000 ljudi in 2.000 kemikov in tehnikov sodeluje v tem ogromnem aparatu. Prvotno je ta tovarna izdelovala samo barvila, vendar se je z leti njen program silno razširil, zlasti od takrat, ko je uspela pridobivati sintetski amoniak potom dušika, dobljenega iz zraka. Danes dela po tem postopku veliko število tovarn po vsem svetu. Od leta 1913 pa do danes je samo ta tovarna pridobila iz zraka preko 4 milijone ton čistega dušika in ga vrgla v poljedelstvo, kar odgovarja 20 milijonom ton dušičnih gnojil ali 400 milijonov vreč po 50 kg. V več ko 7.000 poskusih so ugotovili, da je možno z 1 tono čistega dušika pridelati povprečno 18 ton žit več kot pa je normalen donos.

V prejšnjem letu je tovarna dala nemškemu poljedelstvu 100.000 ton čistega dušika, kar odgovarja dvem milijonom vreč kalkamonsalpetra ali izraženo v množini žita (t. j. celotni obrok kruha) za 18 milijonov ljudi. Ta tovarna ima svoje poskusno posestvo v Limburgerhofu, ki je oddaljen ca. 15 km od Ludwigshafena. To poskusno posestvo obstoji že 40 let, ter ima na 25 ha okrog 15.000 poskusnih parcel za razne gno-

ilne poskuse, za preizkušanje zaščitnih sredstev, za opazovanje delovanja sledovnih elementov.

V dveh ogromnih rastlinjakih se nahaja okrog 3.500 rastlinskih loncev, tako imenovanih Mičlerlikovih loncev, za razne vegetacijske poskuse, ki jih vršijo z vso skrbnostjo in natančnostjo. Posode najprej napolnijo s točno odtehtano količino zemlje in vsemi predvidenimi dodatki ter jih postavijo na vozičke v rastlinjaku. Nato lončke posejejo ali posadijo s primernimi rastlinami, ki so določene za opazovanje. Da bi te posode zaščitili pred dežjem, viharjem in mrazom, jih prepelejo na vozičkih pod stekleno streho rastlinjaka. Dodajanje vode je tako urejeno, da dobi vsaka posoda 80 % tiste množine, ki bi bila potrebna za polno nasičenje zemlje v lončku. Z vsakodnevnim tehtanjem posod ugotovijo količino vode, ki izhlapi in ki jo porabi rastlina. Da se izognejo vsem napakam, uporabljajo za zalivanje posod samo destilirano vodo.

Veliko pozornost je pritegnila tako imenovana lizimetska naprava, ki spada tudi k agrokemičnemu laboratoriju in služi za študijske namene, predvsem za proučevanje, kako se premikajo rastlinske hranilne snovi in voda v zemlji. Ta naprava omogoča sestaviti celokupno bilanco hranilnih snovi, ki jih rabi rastlina, s tem, da z analizo na eni strani ugotovi množino hranivih snovi v zemlji in rastlini, po drugi strani se ugotovi izgubo teh snovi zaradi izpiranja. V posameznih delih te lizimetske naprave se nahajajo določene vrste tal: glinasta, peščena, humozna itd., ki so deloma kislja, deloma alkalna in omogočajo v zvezi z raznimi kulturami različne primerjave ter končne sklepe o odnosu med rastlino, zemljo in gnojenjem. Na tem mestu bi radi poudarili, da bi bila izgraditev take lizimetske naprave za študijske namene pri našem inštitutu zelo priporočljiva. Za gradnjo pa bi ne rabili drugega kot železo in cement. Kako važna je taka naprava za spoznavanje množine hranivih snovi v naših hmeljiščih, naj govorijo naslednje številke:

Iz tal tega poizkusnega posestva se na leto izpere okoli 2,5 kg P_2O_5 (fosforne kisline) v globlje sloje. Mokra leta pospešujejo izpiranje kalija — torej izguba na kaliju. Na tem posestvu so dognali s pomočjo lizimetske naprave izgube na kaliju okoli 15 kg K_2O na hektar. Slično je z ostalimi snovmi, kalcijem, magnezijem itd.

Poleg omenjenega se bavi posestvo še z mnogimi drugimi nalogami in problemi. Poleg proučevanja vseh vrst umetnih gnojil se bavi posestvo tudi s problemom kisanja krme iz rastlin, ki vsebujejo mnogo beljakovin, z vzgojo raznih krmnih rastlin, z vrtnarstvom in sadjarstvom, zaščito rastlin in s preizkušnjo raznih zaščitnih sredstev, ki jih tovarna izdeluje.

Proučevanje hormonskih preparatov za rast rastline in za selektivno uničevanje plevla je tudi ena izmed mnogih zanimivih nalog tega posestva. Doslej so imeli z 2,4 Diklorphenony-acetno kislino izborne uspehe in je v prometu kot U 46, ali pa tekoči U 46 Fluid. Momentano so preiskovali, kako vpliva U 46 na kulturne rastline, na žival in človeka. Zanimivo je dejstvo, da je uspelo na peščenih tleh, kakršna so na posestvu, z umetnimi gnojili, hlevskem gnojem in kompostom ter z umetnim dežjem pridelati toliko krme, da je bilo možno dobiti na hektar tudi do 8.000 kg mleka. Radikalno uničevanje plevla smo videli na poskusnih parcelah s sredstvi U 46/M Fluid in U 46 Combi Fluidom ter smo bili presenečeni nad lepim učinkom na parcelah, posejanih z žitom.

Poskusi s sredstvi za zatiranje plevla so tudi pokazali, da ne učinkujejo škodljivo na človeka niti na žival in da je intenziteta življenja drobnoživk v zemlji ostala v polnem obsegu.

V širokem obsegu se bavijo v laboratorijih tega posestva z zaščitnimi sredstvi, katera preizkušajo deloma na poizkusnih parcelah, deloma pa na škodljivcih samih, ki jih gojijo in razmnožujejo za poskusne namene v posebnih prostorih. Tako n. pr. gojijo razne gosenice, žuželke, ličinke, pršice, pajke itd. Študirajo njih življenjske pogoje in opazujejo na njih učinek raznih kemičnih spojin, katere dobivajo iz tovarne deloma kot stranske produkte, deloma pa že kot gotove insekticide. Tako so n. pr. izdelali učinkovito in sedaj že izboljšano sredstvo proti koloradškemu hrošču Perfektan — Fluid, od katerega zadostuje že 300—400 g na ha, da uniči vse ličinke krompirjevega hrošča.

Poleg mnogih drugih zaščitnih sredstev so se v praksi zelo uveljavili proti peronospori preparati brez bakra, tako imenovani lutirami. Mnogo zanimivega smo še videli, vendar je premalo prostora približno opisati vse, kar so nam razkazali. Tovarna je na stališču, da brez znanstvenega raziskovanja ni napredka, da vsak zastoj v znanstvenem delu pomeni korak nazaj. Zatorej vrže vsako leto težke milijone v raziskovalna dela, vsote, ki znašajo skoraj 5 % celotnega prometa tovarne. Poleg tega ima tovarna v raznih krajih posvetovalnice, kjer lahko vsak kmet dobi o vseh vprašanih brezplačne nasvete glede gnojenja, zatiranja škodljivcev, plevla, nasvete iz živinoreje itd.

Druga etapa potovanja na poti v London nas je dovedla na Holandsko v znano tovarno Philips v Eindhoven-u. Tovarna izdeluje poleg znanih žarnic, radioaparatorov in televizijskih aparatov tudi v veliki meri farmacevtske in druge kemične preparate, ki služijo za zatiranje rastlinskih škodljivcev. V bistvu je bilo tu nekaj sličnega kot v Limburgerhofu, vendar v manjšem obsegu. Stranske produkte ali pa tudi odpadne produkte kemične farmacevtske tovarne uporabljajo kot poizkusna zaščitna sredstva proti raznim insektom, ki napadajo rastlino. Ako se izkaže, da tak odpadni produkt strupeno deluje na rastlinske škodljivce, ga še dodobra proučijo na domači »farmi«, kjer gojijo vse vrste golazni, žuželke, insekte, gosenice, ličinke, muhe, pršice, pajke itd. Zanimiv je pogled v tako »farmo«, kjer se v omenjenih prostorih pod najugodnejšimi pogoji množijo, gojijo in krmijo različni insekti ne samo iz Evrope, ampak tudi iz tropičnih krajev. Na ta način ima poskusni laboratorij na razpolago vedno dovolj živega materiala, na katerem preizkuša po tako imenovanih tekst metodah učinkovitost tega ali onega zaščitnega sredstva, ki pride iz tovarne. Ogled te tovarne in njenega poskusnega posestva nam je dal majhen vpogled v velike možnosti agrokemičnih ukrepov za izboljšanje in sanacijo naših kulturnih rastlin. Od tu smo nadaljevali pot v London, kamor smo prišli 4. avgusta zvečer.

Drugi dan po prihodu v London, t. j. 5. avgusta, se je ob 14.30 pričela seja upravnega odbora EHB v Merchant Taylors Hall-u. Seje so se udeležili: predsednik EHB Lux, generalni tajnik EHB dr. Schneider, Samyn (Belgija), Allsopp in Rice (Anglija), Jelovšek (Jugoslavija) in Rebl (Nemčija).

Po pozdravnih besedah predsednika Luxa in predložitvi dnevnega reda, je med ostalim bil predlagan

nov upravni odbor, ker je mandatna doba dosedanjemu potekla. Predlog je bil naslednji: Lux, Jelovšek, Piechl, Rice in Samyn. Nato je upravni odbor pripravil še predlog za predsednika in 2 podpredsednika za dobo 3 let. Kot predsednik je bil predlagan gospod Lux, Piechl in Rice pa kot podpredsednika. Ta predlog so naslednji dan na zasedanju generalne skupščine predložili v potrditev.

Vsak član je prejel za svojo delegacijo material za zasedanje generalne skupščine naslednji dan. Na seji so delegati posameznih držav kratko poročali o stanju nasadov v svoji državi, istočasno pa so predložili poročila za generalno skupščino, ki je zasedala naslednji dan. Član odbora (Belgijec) je vprašal, če bi bilo možno sestaviti resolucijo, ki bi prisilila pivovarjarje kupiti poprej domači hmelj, predno bi dobili dovoljenje za uvoz inozemskih hmeljev. Odgovor je bil ta, da EHB ne more odobriti resolucije, ki zanima samo enega člana. Nato so sestavili naslednji splošni predlog:

Da bi olajšali prodajo domačega hmelja, priporoča EHB vsem članom držav, ki gojijo hmelj, da prosijo dotično vlado, da izdaja uvozne licence za hmelj samo onim pivovarjam, ki lahko dokažejo, da so že kupile enako količino domačega hmelja istega letnika.

Da ne bi bilo treba spreminjati predloga za resolucijo Hops Marketing Boarda, je bilo sklenjeno, da sekretariat pošlje zaželeno poročilo zainteresiranim državam.

O predlogu za resolucijo za generalno skupščino so mnogo razpravljali in so se debate udeležili vsi člani. Član Rice je nujno zahteval pri nadaljnji razpravi kontrolo nad površinami in cenami. Pivovarjarji čakajo na nizke ponudbe odvečnega hmelja v sosednih državah. Najnižja cena je odvisna od odvečnih količin hmelja. Potrebna je popolna kontrola, da je možno priti do zadovoljivega rezultata.

Gospod Rebl (Nemčija) je izjavil, da razvoj nemškega hmeljarskega trga za hmeljarje ni zadovoljiv. Pivovarjarji so zahtevali zvišanje površin na 10.000 hektarjev. Končno je vlada določila maksimalno površino 9.000 hektarjev. Ta površina pa, kakor je znano, do sedaj ni bila dosežena. Obstoječa površina je lansko leto dala rekorden donos. Hmeljarji niso imeli nobenega posebnega vpliva na hmeljski trg, ki se nahaja v rokah trgovine. Prodaje brez kritja so pospešile padec cen.

V pojasnilo je omenil g. Lux, da je COPHOUDAL bila v gotovem trenutku prisiljena, da ni izdala nobene ponudbe več, zato da bi preprečila znižanje cen na svetovnem trgu z nemškim hmeljem. Cene hmelja za Francijo so bile v začetku hmeljske kampanje določene sporazumno z vodilnimi osebnostmi francoskih pivovarj.

Gospod Samyn (Belgija) je izjavil, da ne more doseči določitev cen, ter se boji, ako bi znižali površine nasadov, da bi Amerikanci in Čehi povečali svoje površine. Države, članice EHB, bi morale uvažati samo hmelj, ki ga proizvajajo v državah članicah EHB. Angleži so predlagali, da bi naj stopili v stik z ameriškimi producenti in trgovci. Jugoslovani pa so izjavili, da ne vidijo možnosti skupnega sodelovanja z Amerikanci, ker se Evropa brani uvoza ameriškega hmelja. Tudi gospod Rebl (Nemčija) je izrazil bojazen, ker so največji ameriški producenti tudi trgovci. Sklenjeno je bilo, da bo to obravnavala generalna skupščina. Gospod Rice je predlagal, da bi pregledali številke uvoza in izvoza držav — članic, da bi tako ugotovili vzroke odvečnih količin.

Končno je gospod Lux apeliral na jugoslovansko delegacijo, da naj bi poskrbela, da se hmeljišča v naši državi ne bi več širila. Naši delegati so odgovorili, da ne morejo odstopati od sklepa lanskoletne skupščine — kjer nam je bilo dovoljeno povečati površine skupaj z Bačko na 3.500 hektarjev — in sicer iz prostega razloga, ker Jugoslavija še zdaleč ni dosegla predvojnih površin, katere so bile v času vojne do tal uničene. Sicer pa bo imel pri tem zadnjo besedo svetovni trg.

Nato je predsednik Lux dal predlog za resolucijo, ki bi se naj predložila glavni skupščini v sprejem. Navzoči so se z resolucijo strinjali in jo enoglasno sprejeli.

Končno se je predsednik Lux zahvalil prirediteljem in prevajalcem za njihovo delo, ki je olajšalo izmenjavo mnenj.

Zvečer med 20.30 in 23. uro je angleška organizacija pripravila sprejem v Merchant Taylors Hall-u, na katerega so bili povabljeni vsi udeleženci. Med sprejemom so predvajali zelo zanimiv barvni film o angleškem hmeljarstvu. Film je izdelala Plant Protection Limited (Družba za zaščito rastlin) ter so bili vsi angleški komentarji istočasno prevedeni v francoski in nemški jezik. S filmom o angleškem hmeljarstvu smo dobili dragocen vpogled v angleško hmeljarstvo, saj smo spoznali tudi težave, ki jih imajo pri zatiranju raznih bolezni in škodljivcev. Film je prikazal tudi obiranje hmelja s strojem in sušenje hmelja s pomočjo kurjave s surovim oljem.

Naslednji dan, 6. avgusta, ob 10.30 uri je pričela z delom generalna skupščina, za kar je bil predložen tale dnevni red:

1. Otvoritveni govor in pozdrav predsednika EHB;
2. Poročila delegatov posameznih hmeljarskih organizacij o stanju hmeljašč v njihovih državah;
3. Poročilo generalnega sekretarja;
4. Prva ocenitev pridelka 1954;
5. Poročilo Znanstvene komisije;
6. Razprava o posameznih poročilih;
7. Resolucija;
8. Določitev kraja za prihodnji kongres leta 1955;
9. Razno;
10. Zaključek zasedanja.

Po uvodnih besedah predsednika Luxa je skupščina pričela z delom. Poročila posameznih delegacij niso bila čitana, ker so bila predložena pismeno posamezni delegaciji. V debati se je razvila pomembna razprava okrog sprejetja Amerikancev v organizacijo. Po daljšem razpravljanju je bil nato sprejet predlog, da Biro poišče stik z ameriško organizacijo in prouči celotno stvar do prihodnjega zasedanja, na katerem bodo ponovno razpravljali o morebitnem sprejetju Amerikancev v to organizacijo. Nadalje so obširno razpravljali zastopniki Nemčije o njihovih problemih in v glavnem prikazali položaj nemškega producenta. Poleg tega so pojasnili zadnji ukrep vlade glede stabilizacije hmeljskih nasadov, kjer je določen maksimum 9.000 ha hmeljskih površin.

V debati so sodelovali še Francozi, Angleži in Jugoslovani.

Poročilo generalnega sekretarja je skupščina v celoti odobrila, prav tako tudi poročilo gospoda Rebla glede zaključnega računa za preteklo leto.

Nadalje je bila predložena resolucija, ki so jo po kratki obravnavi navzoči soglasno sprejeli ter jo tukaj objavljamo:

1. Generalna skupščina, ki je bila v Londonu, dne 6. avgusta 1954, je potrdila resolucijo, ki jo je predložilo Predsedstvo Biroja ter poudarja naslednje:

a) Težke posledice nadprodukcije hmelja v l. 1953;
b) Poziva člane, da poskrbijo za sestavo osnovnih principov glede uvoza hmelja v svojih državah;

c) Priznava za vsako državo važnost kontrolnih mer glede posajene površine in prodajnih cen;

2. Skupščina priznava, da je imela angleška hmeljska tržna organizacija uspeh, in sicer:

a) ker je kontrolirala proizvodnjo in pazila na to, da producenti niso dobili plačane tiste količine hmelja, ki so ga producirali preko potrebe;

b) ker so producentom zagotovili pravičen delež pri izkupičku;

c) da se je omogočil konsumentu dobiček, ki je nastal zaradi konkurence med proizvajalci;

d) da se je obdržalo to strokovno panogo v zdravih mejah brez državne pomoči.

3. Generalna skupščina je mnenja:

a) da se v vsaki državi, ki je članica EHB, ukrene nujno vse, bodisi na podlagi angleške tržne metode ali z drugimi učinkovitimi sredstvi, da se kontrolira in prepreči ne samo nadprodukcija ampak tudi, da bi se ne prodala žetev pod proizvodnimi stroški;

b) da je nemogoče doseči napredek v boljši organizaciji celotnega zahodnoevropskega hmeljskega trga, dokler ne organizira vsaka država — članica svojo produkcijo;

c) da je obstoj EHB ogrožen, ako članice ne bodo postavile svoje lastno hmeljsko gospodarstvo v kratkem času na zadovoljivo podlago.

4. Iz teh razlogov se obvezujejo vse članice EHB resno zavzeti se za učinkovito kontrolo nad proizvodnjo hmelja in trga v njihovi državi in poročati o doseženih uspehih na generalni skupščini leta 1955.

Naše hmeljarje bo zanimalo kakšne so bile površine, zasajene v letih 1952/53, in količine pridelanega hmelja. To je razvidno iz priložene tabele.

Prav tako bo zanimalo hmeljarje poročilo naše organizacije, ki pa ga bomo zaradi pomanjkanja prostora objavili v prihodnji številki.

Pod 5. točko dnevnega reda je bilo predloženo poročilo Znanstvene komisije EHB. Poročilo je podal inženir Petriček Janko, lanskoletni predsednik Znanstvene komisije, ki je nedavno zasedala v naši državi. Pred poročilom pa je obvestil skupščino, da je 31. julija

t. l. umrl po težki bolezni član Znanstvene komisije in strokovnjak svetovnega formata dr. W. Linke ter v kratkih besedah orisal njegove vrline in izredno strokovno delo na polju hmeljarstva. Z enominutnim molkom je skupščina počastila njegov spomin.

Tov. inž. Petriček je poročal skupščini o delovanju Znanstvene komisije na zasedanju v Dobrni, kjer so obravnavali zanimiva strokovna vprašanja. Tudi o tem bomo poročali več v eni izmed prihodnjih številik »Hmeljarja«.

Zlasti je poudaril važnost sodelovanja Znanstvene komisije EHB z Znanstveno komisijo Evropske pivovarniške zveze, kar je prišlo letos prvič do izraza ob Hop Colloquiumu, ki je bil v maju v Nutfieldu v Angliji in katerega sta se udeležila dva člana Biroja.

Poročilo Znanstvene komisije je prav tako skupščina sprejela. Ob koncu je skupščina osvojila predlog, da bo prihodnje zasedanje leta 1955 v Bruslju (Belgija).

Po zaključku skupščine in kratkem kosilu v Merchant Taylors Hallu so se vsi udeleženci odpeljali z avtobusi v okolico Londona v Park Royal, kjer so si ogledali največjo pivovarno v Evropi Arthur Guinness.

Člani delegacije
(Nadaljevanje sledi.)

D e ž e l e	Površina	Pridelek	Površina	Pridelek
	v ha	v centih po 50 kg	v ha	v centih po 50 kg
	1 9 5 2		1 9 5 3	
Belgija	677	22.450	747	27.855
Čehoslovaška	8.500	80.000	9.000	105.000
Danska	4	80	4	80
Francija	1.450	34.900	1.470	49.000
Jugoslavija	1.710	23.860	1.754	38.360
Nemčija	7.551	208.199	8.491	357.000
Poljska	600	9.000	600	11.000
Švedska	—	—	9	185
Švica	6,5	140	8	257
Avstrija	10	200	16	400
Rusija	2.500	50.000	2.500	60.000
Kontinent skupno	227.768,5	428.809	24.599	649.117
Anglija	9.015	286.867	8.882	276.954
Evropa skupno	31.785,5	715.676	33.481	926.071
Amerika ZDA	15.512	555.775	11.481	926.071
Razne države	2.681	71.442	2.449	76.469
Na svetu	49.976,5	1.342.893	47.422	1.378.767

DR. LINKE UMRL

Dne 28. julija 1954 je v 57. letu starosti umrl direktor Urada za nasvete iz hmeljarstva v Wolnzachu, vladni svetnik dr. Linke. Dr. Linke je bil eden izmed najboljših hmeljarskih strokovnjakov-praktikov. Vse življenje je delal v hmeljarstvu, in sicer na Češkem (preko 20 let) in v Nemčiji. Izdal je dve knjigi o hmeljarstvu. Zadnjo je izdal leta 1950 in je nekakšna standardna knjiga hmeljarstva. Bil je tudi član Znanstvene komisije E. H. B. Nemško hmeljarstvo je z njim mnogo izgubilo.